

В.Л. Крещенецький
А.Ю. Базиль
К.В. Бойко

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ ОБОРОТНОГО РЕЙСУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Вибрано критерії оптимальності для вирішення різних завдань організації перевезень. Сформовано систему показників ефективності діяльності транспорту. Визначено узагальнюючий показник ефективності діяльності транспорту.

Ключові слова: показник ефективності, перевезення, продуктивність, собівартість, прибуток.

Abstract

Optimality criteria are chosen to solve various problems of transportation organization. A system of indicators of transport efficiency has been formed. The generalized indicator of efficiency of activity of transport is defined.

Keywords: efficiency indicator, transportation, productivity, cost, profit.

Вступ

Організація та плани перевезень повинні забезпечувати задоволення потреб господарств і населення в перевезеннях при високій якості та можливо менших витратах.

Ефективність перевезень залежить від багатьох факторів, що утрудняє визначення критеріїв оптимальності в загальному вигляді.

Основна частина

Вартісні та деякі натуральні показники (трудомісткість, енерговитрати) можуть характеризувати зміни, що відбуваються як в окремо взятих системах транспортування, виробництва та споживання, так і сумарно, тобто інтегральний ефект.

Серед комплексу критеріїв оптимальності, використовуваних при рішенні різних завдань організації перевезень, найбільший інтерес представляють такі якісні показники:

- 1) своєчасність доставки вантажів;
- 2) тривалість доставки вантажів;
- 3) втрати продуктів у процесі транспортування;
- 4) продуктивність транспортних засобів;
- 5) продуктивність вантажно-розвантажувальних машин;
- 6) питома трудомісткість комплексу транспортно-технологічних операцій і їх складова – питома трудомісткість спільних навантажувальних (розвантажувальних) і транспортних операцій;
- 7) енергоємність комплексу транспортно-технологічних операцій і її складова – енергоємність перевезень;
- 8) приведені витрати і їх складова – собівартість перевезень;
- 9) прибуток автотранспортного підприємства.

Сутність проблеми підвищення ефективності виробництва (діяльності) полягає в тім, щоб на кожну одиницю ресурсів (витрат) – трудових, матеріальних і фінансових досягти максимально можливого збільшення обсягу виробництва (доходу, прибутку). Виходячи з цього, єдиним макроекономічним критерієм ефективності виробництва (діяльності) стає зростання продуктивності суспільної праці. Кількісна визначеність і зміст критерію відображаються в конкретних показниках ефективності виробничо-господарської та іншої діяльності суб'єктів

господарювання. Формуючи систему показників ефективності діяльності транспорту, доцільно дотримуватися певних принципів, а саме:

- 1) забезпечення органічного взаємозв'язку критерію та системи конкретних показників ефективності діяльності;
- 2) відображення ефективності використання всіх видів застосовуваних ресурсів;
- 3) можливості застосування показників ефективності до управління різними ланками виробництва на підприємстві (діяльності в організації);
- 4) виконання провідними показниками стимулюючої функції в процесі використання наявних резервів зростання ефективності виробництва (діяльності).

Система показників ефективності виробництва (діяльності), що її побудовано на підставі зазначених принципів, має включати кілька груп:

- 1) узагальнюючі показники ефективності виробництва (діяльності);
- 2) показники ефективності використання праці (персоналу);
- 3) показники ефективності використання виробничих (основних та оборотних) фондів;
- 4) показники ефективності використання фінансових коштів (оборотних коштів та інвестицій).

Конкретні види ефективності можуть виокремлюватися не лише за різноманітністю результатів (ефектів) діяльності підприємства (організації), а й залежно від того, які ресурси (застосовувані чи споживані) беруться для розрахунків. Застосовувані ресурси – це сукупність живої та уречевленої праці, а споживані – це поточні витрати на виробництво продукції (надання послуг). У зв'язку з цим у практиці господарювання варто виокремлювати також ефективність застосовуваних і споживаних ресурсів як специфічні форми прояву загальної ефективності виробництва (діяльності). У даному разі йдеться про так звані ресурсні та витратні підходи до визначення ефективності із застосуванням відповідних типів показників.

Узагальнюючим показником ефективності споживаних ресурсів може бути показник витрат на одиницю товарної продукції, що характеризує рівень поточних витрат на виробництво і збут виробів (рівень собівартості). Як відомо, до собівартості продукції споживані ресурси включаються у вигляді оплати праці (персонал), амортизаційних відрахувань (основні фонди і нематеріальні активи) і матеріальних витрат (оборотні фонди).

З-поміж узагальнюючих показників ефективності виробництва (діяльності) того чи того первинного суб'єкта господарювання виокремлюють насамперед відносний рівень задоволення потреб ринку. Він визначається як відношення очікуваного або фактичного обсягу продажу товарів (надання послуг) суб'єктом господарювання до виявленого попиту споживачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кунда Н.Т. Організація міжнародних автомобільних перевезень. Навчальний посібник для студентів напряму «Транспортні технології» вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 464 с.

2. Костюченко Л. М. Автомобільні перевезення у міжнародному сполученні: / Л. М. Костюченко, М. Р. Наапетян. – К.: ВД «Слово», 2007. – 656 с.

Крещенецький Володимир Леонідович – кандидат технічних наук, доцент кафедри «Автомобілі та транспортний менеджмент» Вінницького національного технічного університету, e-mail: kvl1@meta.ua

Базиль Андрій Юрійович, аспірант кафедри «Автомобілі та транспортний менеджмент», Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: andrejbazyl8@gmail.com

Бойко Костянтин Володимирович – студент кафедри «Автомобілі та транспортний менеджмент», Факультет машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, e-mail: kostyan01@gmail.com

Kreshchenetskyu Volodymyr - PhD, Associate Professor of the Department of Automobiles and Transport Management, Vinnytsya National Technical University, e-mail: kvl1@meta.ua

Bazyl Andriy, post-graduate student of automotive and transport management department, Vinnytsya National Technical University, Vinnytsia, e-mail: andrejbazyl8@gmail.com

Boyko Kostyantyn - student of the department of Automobiles and Transport Management, Faculty of Mechanical Engineering and Transport, Vinnytsya National Technical University, e-mail: kostyan01@gmail.com